

Kosmosetegevuse seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse:

- 1) kosmosetegevuse aluseid;
- 2) pädeva asutuse tegevuse aluseid;
- 3) nõudeid kosmoseobjekti käitajale ja omanikule;
- 4) kosmosetegevusloa menetlust;
- 5) kosmosetegevuse alustamist;
- 6) kosmoseobjekti registreerimist;
- 7) kosmoseobjekti omandi ja kosmosetegevuse üleandmist;
- 8) kosmosetegevuse lõpetamist;
- 9) riigi tagasinõudeõigust käitaja vastu;
- 10) kosmosetegevuse üle järelevalve tegemist ja vastutust käesoleva seaduse rikkumise eest.

(2) Käesoleva seaduse eesmärk on luua tingimused kosmosetegevuse ohutuks ja keskkonnasäästlikuks korraldamiseks, toetada kosmosetegevusega seotud rahvusvaheliste kohustuste täitmist ning soodustada kosmosesektori jätkusuutlikku arengut.

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse Eesti Vabariigi territooriumil toimuvale kosmosetegevusele.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi toimuvale kosmosetegevusele, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) see toimub Eestis registreeritud vee- või õhusõiduki pardal;
- 2) seda teeb Eesti kodanik või Eestis asutatud juriidiline isik;
- 3) seda teeb isik, kes elab Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või alalise elamisõiguse või tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel.

(3) Käesolevat seadust kohaldatakse riigiasutuse kosmosetegevusele või kosmoseobjektile niivõrd, kuivõrd muus seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(5) Käesolevas seaduses reguleeritud majandustegevusele kohaldatakse majandustegevuse seadustiku üldosa seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(6) Käesoleva seaduse kohase kosmosetegevuse keskkonnasäästlikkuse tagamiseks kohaldatakse keskkonnaseadustiku üldosa seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(7) Käesolevas seaduses reguleeritud kosmoseobjektile kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seadust, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 3. Pädeva asutuse ülesanded

Kosmosetegevuse valdkonnas on pädev asutus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi ka *pädev asutus*), kes:

- 1) otsustab käesolevas seaduses sätestatud lubade andmisega seonduvat;
- 2) annab käesolevas seaduses sätestatud kooskõlastusi;
- 3) kontrollib kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti üleandmise ja lõpetamisega seonduvat;
- 4) teeb järelevalvet käesolevas seaduses sätestatud nõuete täitmise üle;
- 5) korraldab Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutatud kosmoseobjektide kohta teabe kogumist ja edastamist Välisministeeriumile;
- 6) täidab muid käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid.

§ 4. Terminid

(1) Kosmosetegevus käesoleva seaduse tähenduses on kosmoseobjekti lennutamine Maa orbiidile või sellest kaugemale, kosmoseobjekti käitamine kosmoses või Maa peal, kosmoseobjekti juhtimine, kosmoseobjekti tegevuse lõpetamine ja Maale tagasitoomine, eelnimetatuga seotud tegevused ning kosmoseprügi tekke vältimine ja vähendamine ning kosmoseprügi kõrvaldamine Maa orbiidil või sellest kaugemal.

(2) Kosmoseobjekt käesoleva seaduse tähenduses on objekt, mis on lennutatud või mida kavatsetakse lennutada Maa orbiidile või sellest kaugemale, ja sellise objekti füüsilised alamsüsteemid või last.

(3) Käitaja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes tegeleb kosmosetegevusega kosmosetegevusloa alusel.

(4) Kosmoseobjekti omanik käesoleva seaduse tähenduses on isik, kellele kuulub kosmoseobjekt.

(5) Kosmoseprügi käesoleva seaduse tähenduses on Eestis registreeritud kosmoseobjekt, selle osa või muu seade, mis jääb kosmosesse kosmosetegevuse tagajärjel, samuti Maale kosmosetegevuse tagajärjel kontrollimatult naasev Eestis registreeritud kosmoseobjekt või selle osa.

2. peatükk

Kosmosetegevuse põhimõtted

§ 5. Ohutuse põhimõte

(1) Kosmosetegevus ja kosmoseobjekt peavad olema ohutud. Kosmosetegevus ja kosmoseobjekt on ohutud, kui ei põhjusta ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile ega riigi julgeolekule.

(2) Kosmosetegevuses rakendab käitaja vajalikke abinõusid ohu ennetamiseks, väljaselgitamiseks, tõrjumiseks ning võimalike kahjude heastamiseks.

§ 6. Keskkonnasäästlikkuse põhimõte

Kosmosetegevuses välditakse kosmoseprügi teket ja ebasoodsaid keskkonnamõjusid maa- ja veepinnal, atmosfääris, orbiidil, kosmoses ja taevakehadel.

3. peatükk

Käitajale ja kosmoseobjekti omanikule esitatavad nõuded

1. jagu

Käitaja

§ 7. Käitaja peamine tegevuskoht

(1) Käitaja peamine tegevuskoht peab olema Eestis.

(2) Käesolevas seaduses mõistetakse peamise tegevuskohana käitaja kosmosetegevuse ja finantstegevuse peamist kohta.

§ 8. Käitaja kvalifikatsioon

Käitajal peab olema kosmosetegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele ning kosmosetegevusega kaasneva riski suurusele vastav haridus, kvalifikatsioon ja töökogemus (edaspidi *kvalifikatsioon*).

§ 9. Sisekontrolli kohustus

(1) Käitaja rakendab sisekontrollisüsteemi, milleks on asjakohaste tehniliste, organisatsiooniliste ja õiguslike meetmete kogum, et tagada kosmosetegevuses käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete ja kosmosetegevust reguleerivate õigusaktide nõuete järgmine.

(2) Käitaja sisekontrollisüsteemi andmed dokumenteeritakse või need peavad olema muul viisil tõendatavad.

(3) Käitaja sisekontrollisüsteemi andmeid säilitatakse kümme aastat pärast kosmosetegevuse lõpetamist.

§ 10. Käitaja sise-eeskirjad

(1) Käitaja kehtestab, rakendab ja säilitab korrad, süsteemid ja meetmed (edaspidi koos *sise-eeskirjad*), mis tagavad kosmosetegevust reguleerivate õigusaktide ja kosmosetegevusloa tingimuste täitmise.

(2) Sise-eeskirjades määratakse kindlaks:

- 1) käitaja organisatsiooniline ülesehitus ja sisemine juhtimiskord ning arusaadav ja järjepidev vastutuse jaotus;
- 2) kosmosetegevusega ja kosmoseobjektiga seotud riskide tuvastamise, juhtimise, kontrollimise ja nendest teavitamise süsteem;
- 3) kosmosetegevust reguleerivatest õigusaktidest sätestatud teavitamiskohustuse täitmise kord;

4) rakendatavate võrgu- ja infosüsteemide ning muude tehniliste vahendite kirjeldus ja kohaldatavad turvameetmed;

5) kosmosetegevuses võtmekohtadel olevate isikute nimed, töö- või ametiülesanded, alluvussuhted ning senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku tõendavad dokumendid.

(3) Füüsilisest isikust käitaja määrab sise-eeskirjades kindlaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2–5 nimetatu.

(4) Sise-eeskirjad peavad olema kosmosetegevuse laadi, ulatust ja keerukust arvestades piisavad, proportsionaalsed ja üheselt mõistetavad.

(5) Sise-eeskirjad säilitatakse kümme aastat pärast kosmosetegevuse lõpetamist.

(6) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega sise-eeskirjadele täpsemad nõuded.

§ 11. Teavitamiskohustus

(1) Käitaja teavitab pädevat asutust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis viivitamata, aga hiljemalt 24 tundi pärast seda, kui ta on teada saanud või pidi teada saama, et aset on leidnud:

1) õnnetus või muu intsident, mis tuleneb kosmosetegevusest või selleks ettevalmistavast toimingust ja millel on oluline mõju käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimisele;

2) kosmosetegevusloaga lubatud kosmosetegevusele või registreeritud kosmoseobjektile mitteomane orbiidimuutus või -muudatus.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teavitamiskohustus täidetakse hiljem kui 24 tundi pärast lõikes 1 nimetatud sündmustest teadasaamist või teada saama pidamisest, esitatakse teates põhjendus tähtja järgimata jätmise kohta.

(3) Juriidilisest isikust käitaja teavitab pädevat asutust:

1) juhtorgani liikme vahetusest 30 kalendripäeva jooksul pärast juriidilise isiku pädeva organi tehtud otsuse vastuvõtmist, esitades juhtorgani iga uue liikme kohta käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed ja dokumendid;

2) väärtpäberituru seaduse § 9 tähenduses olulise osaluse võõrandamisest kosmoseobjekti käitaja äriühingus 30 kalendripäeva jooksul pärast osaluse võõrandamist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 3 sätestatud andmed ja dokumendid;

3) mittetulundusühingust käitaja uuest liikmest 30 kalendripäeva jooksul pärast mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 nimetatud andmed ja dokumendid;

4) sihtasutusest käitaja uuest soodustatud isikust 30 kalendripäeva jooksul pärast sihtasutuse soodustatud isiku määramist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud andmed ja dokumendid.

(4) Kosmoseobjekti juriidilisest isikust omanik teavitab pädevat asutust:

1) juhtorgani liikme vahetusest 30 kalendripäeva jooksul pärast juriidilise isiku pädeva organi tehtud otsuse vastuvõtmist, esitades juhtorgani iga uue liikme kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 nimetatud usaldusväärset väärtust välisvõrgu asjaolude puudumist kinnitavad andmed ja dokumendid ning käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed;

- 2) väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses olulise osaluse võõrandamisest kosmoseobjekti omaniku äriühingus 30 kalendripäeva jooksul pärast osaluse võõrandamist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 3 sätestatud andmed ja dokumendid;
- 3) kosmoseobjekti mittetulundusühingust omaniku uuest liikmest 30 kalendripäeva jooksul pärast mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 4) kosmoseobjekti sihtasutusest omaniku uuest soodustatud isikust 30 kalendripäeva jooksul pärast sihtasutuse soodustatud isiku määramist, esitades käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud andmed ja dokumendid.

2. jagu

Usaldusväärse nõue

§ 12. Usaldusvärsus

(1) Käitaja ja kosmoseobjekti omanik peavad olema usaldusväärsed.

(2) Käitaja usaldusvärsuse hindamisel arvestatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolusid. Juriidilisest isikust käitaja usaldusvärsuse hindamisel arvestatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolude puudumist käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud juhtorgani liikmete, § 16 lõike 1 punktis 3 nimetatud osanike või aktsionäride, § 16 lõikes 2 nimetatud liikmete ja § 16 lõikes 3 nimetatud soodustatud isikute puhul.

(3) Kosmoseobjekti omaniku usaldusvärsuse hindamisel arvestatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolusid. Juriidilisest isikust kosmoseobjekti omaniku usaldusvärsuse hindamisel arvestatakse käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolude puudumist käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud juhtorgani liikmete, § 16 lõike 1 punktis 3 nimetatud osanike või aktsionäride, § 16 lõikes 2 nimetatud liikmete ja § 16 lõikes 3 nimetatud soodustatud isikute puhul.

(4) Isik ei ole usaldusväärne, kui:

1) isikut on karistatud esimese astme kuriteo või tema päritoluriigi õiguse kohaselt võrdväärse raskusastmega kuriteo eest ja asjaomased karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist või isiku päritoluriigi õiguse kohaselt tema päritoluriigi vastavast registrist kustutatud;

2) isikut on karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise või tema päritoluriigi õiguse kohaselt võrdväärse raskusastmega kuriteo eest ning asjaomased karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist või isiku päritoluriigi õiguse kohaselt tema päritoluriigi vastavast registrist kustutatud;

3) kohus on isiku suhtes kohaldanud tegutsemiskeeldu või ettevõtluskeeldu karistusseadustiku §-de 49 või 49¹ alusel, isiku suhtes on kohaldatud seaduses või kohtulahendis ettenähtud ärikeeldu või teataval erialal või ametikohal töötamise keeldu või isiku suhtes on võrdväärset keeldu rakendatud tema päritoluriigi õiguse kohaselt või teda on karistatud sellise keelu rikkumise eest ja asjaomased karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist või isiku päritoluriigi õiguse kohaselt tema päritoluriigi vastavast registrist kustutatud;

4) isiku suhtes on kohaldatud Vabariigi Valitsuse või rahvusvahelist sanktsiooni;

5) isik on seotud või on olnud seotud Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekut või avalikku korda ohustava tegevusega.

(5) Välisriigi isiku puhul võib käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1–3 nimetatud asjaolude puudumist tõendada tema päritoluriigi karistusregistri või muu vastava registri tõend või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument tingimusel, et selle väljastamisest ei ole möödunud üle kolme kuu ning dokument on notariaalselt või sellega võrdsustatud korras kinnitatud ja legaliseeritud või kinnitatud legaliseerimist asendava tunnistusega (apostilliga), kui välisleping ei sätesta teisiti.

(6) Kui kosmosetegevuse käitaja on riik, siis käesoleva paragrahvi lõikeid 1–5 ei kohaldata.

4. peatükk

Tegevusluba kosmosetegevuseks

1. jagu

Kosmosetegevusloa taotlemine

§ 13. Kosmosetegevusluba

(1) Kosmosetegevust võib teha ainult kehtiva kosmosetegevusloa alusel.

(2) Kosmosetegevusluba on tähtajatu, välja arvatud käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud juhul, ja seda ei saa teisele isikule üle anda.

§ 14. Kosmosetegevusloa taotlus

(1) Kosmosetegevusloa saamiseks esitatakse pädevale asutusele kirjalik taotlus, milles on märgitud:

- 1) majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 7 ning lõikes 5 sätestatud andmed;
- 2) kavandatava kosmosetegevuse eesmärk, iseloom ja kirjeldus;
- 3) juriidilisest isikust taotleja puhul juhtorgani kõigi liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida;
- 4) äriühingust taotleja puhul nende osanike või aktsionäride, kellel on juriidilisest isikust taotleja äriühingus oluline osalus väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses, nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida;
- 5) mittetulundusühingust taotleja puhul mittetulundusühingu kõigi liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg;
- 6) sihtasutusest taotleja puhul sihtasutuse kõigi soodustatud isikute ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida.

(2) Enne kosmosetegevusloa taotluse esitamist, samuti enne käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud erandi alusel kosmosetegevusloa taotluse esitamist tasutakse riigilõiv riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuet ei kohaldata, kui kosmosetegevusluba taotleb riigiasutus.

(4) Pädev asutus esitab kosmosetegevusloa taotluse vajaduse korral arvamuse esitamiseks asutusele, kelle pädevus on õigusakti kohaselt seotud kosmosetegevusloa taotluse esemega.

§ 15. Taotlusele lisatavad andmed ja dokumendid

(1) Kosmosetegevusloa taotlusele lisatakse:

- 1) käesoleva seaduse §-s 8 sätestatud taotleja kvalifikatsiooni kinnitavad andmed ja dokumendid;
- 2) käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 nimetatud taotleja usaldusväärstust välistavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid;
- 3) käesoleva seaduse §-s 10 nimetatud käitaja sise-eeskirjad;
- 4) kosmosetegevuse riskihalduse protsessi kirjeldus, milles kirjeldatakse kosmosetegevusest lähtuvaid riske ja nende võimalikke tagajärgi ja nende vähendamise meetmeid, ning käitaja kohustusi ja tegevusi ohutuse ning küberturvalisuse seaduse § 7 lõike 1 kohaste tegevuste tagamisel;
- 5) teave kosmosetegevusega eeldatavasti kaasneva keskkonnamõju kohta ja tegevuskava, mis selgitab meetmeid, millega välditakse kosmoseprügi teket ja ebasoodsaid keskkonnamõjusid maapinnal, atmosfääris ja kosmoses;
- 6) kehtiv vastutuskindlustusleping käesoleva seaduse § 50 lõigetes 1 ja 3 sätestatud nõuete kohaselt;
- 7) taotleja kirjalik kinnitus, kui kavandatavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt kuulub taotlejale;
- 8) kosmoseobjekti valmistamisega seotud isiku nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ja isikukood ning isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, asukoha- või elukohariik;
- 9) käesoleva seaduse § 44 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse lõpetamise kava.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 nimetatud kosmosetegevusloa taotleja esitatud andmed ja dokumendid peavad olema täielikud ja asjakohased ning vastama taotletud kosmosetegevuse laadile, ulatusele, keerukusele ja kaasneva riski suurusele. Käesoleva lõike esimeses lauses nimetatut hinnatakse ainult selle kosmosetegevuse jaoks, milleks kosmosetegevusluba taotletakse.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib kehtestada määrusega täpsustatud nõuded käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse §-des 16 ja 17 nimetatud pädevale asutusele esitatavate andmete ja dokumentide kohta.

§ 16. Juriidilisest isikust taotleja lisatavad andmed ja dokumendid

(1) Juriidilisest isikust taotleja lisab kosmosetegevusloa taotlusele lisaks käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 nimetatule järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) juhtorgani kõigi liikmete ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida;
- 2) juhtorgani kõigi liikmete käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud andmed ja dokumendid;

3) nende osanike või aktsionäride, kellel on juriidilisest isikust taotleja äriühingus oluline osalus väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses, nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi, isikukood ja isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, kui seda ei ole võimalik äriregistrist kontrollida, ning nimetatud isikute kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst välistavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid.

(2) Mittetulundusühingust taotleja lisab kosmosetegevusloa taotlusele lisaks käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatule iga mittetulundusühingu liikme kohta isiku nime ja registrikoodi või ees- ja perekonnanime ja isikukoodi või isikukoodi puudumise korral sünniaja, asukoha- või elukohariigi ning iga liikme kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst välistavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid.

(3) Sihtasutusest taotleja lisab kosmosetegevusloa taotlusele lisaks käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatule iga sihtasutuste seaduse §-s 9 sätestatud soodustatud isiku kohta isiku nime ja registrikoodi või ees- ja perekonnanime ja isikukoodi ning isikukoodi riigi või isikukoodi puudumise korral sünniaja, asukoha- või elukohariigi ning iga soodustatud isiku kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst välistavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid.

§ 17. Kosmoseobjekti omaniku kohta taotluses esitatavad andmed ja taotlusele lisatavad dokumendid

(1) Kui kavandatavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale, märgitakse kosmosetegevusloa taotluses:

- 1) iga kosmoseobjekti omaniku kohta nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ja isikukood ning isikukoodi riik või isikukoodi puudumise korral sünniaeg, asukoha- või elukohariik;
- 2) iga kosmoseobjekti omaniku telefoninumber, e-posti aadress ja postiaadress;
- 3) õiguslik alus, mille põhjal taotleja kosmoseobjekti valdab ja kasutab või vallata ja kasutada kavatseb (edaspidi koos *valdab ja kasutab*);
- 4) juriidilisest isikust kosmoseobjekti omaniku puhul juhtorgani kõigi liikmete kohta käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 1 nimetatud andmed;
- 5) äriühingust kosmoseobjekti omaniku puhul nende osanike või aktsionäride kohta, kellel on juriidilisest isikust käitaja äriühingus oluline osalus väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses, käesoleva seaduse § 16 lõike 1 punktis 3 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 6) mittetulundusühingust kosmoseobjekti omaniku puhul mittetulundusühingu kõigi liikmete kohta käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 nimetatud andmed ja dokumendid;
- 7) sihtasutusest kosmoseobjekti omaniku puhul sihtasutuse kõigi soodustatud isikute kohta käesoleva seaduse § 16 lõikes 3 nimetatud andmed ja dokumendid.

(2) Kui kavandatavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale, lisatakse kosmosetegevusloa taotlusele:

- 1) iga kosmoseobjekti omaniku kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst välistavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid;
- 2) kosmoseobjekti juriidilisest isikust omaniku puhul juhtorgani kõigi liikmete kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst välistavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid;
- 3) kosmoseobjekti äriühingust omaniku puhul nende osanike või aktsionäride kohta, kellel on juriidilisest isikust käitaja äriühingus oluline osalus väärtpaberituru seaduse § 9 tähenduses,

käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst vältavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid;

4) kosmoseobjekti mittetulundusühingust omaniku puhul mittetulundusühingu kõigi liikmete kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst vältavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid;

5) kosmoseobjekti sihtasutusest omaniku puhul sihtasutuse kõigi soodustatud isikute kohta käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud usaldusväärst vältavate asjaolude puudumist kinnitavad dokumendid;

6) kosmoseobjekti omaniku kirjalik nõusolek kasutada kosmoseobjekti kavandatavaks kosmosetegevuseks.

§ 18. Teabe küsimine

Pädeval asutusel on kosmosetegevusloa taotluse lahendamisel õigus § 12 lõike 4 punktis 5 nimetatud asjaolu kontrollimiseks nõuda riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse asutuselt kosmosetegevusloa taotleja, käitaja ja kosmoseobjekti omaniku usaldusvääruse hindamiseks vajalikke andmeid ja dokumente.

§ 19. Kosmosetegevusloa kontrolliese

(1) Kosmosetegevusluba antakse, kui:

1) taotleja vastab käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;

2) on tuvastatud kosmoseobjekti omanik ja õiguslik alus, mille põhjal taotleja kosmoseobjekti valdab ja kasutab, juhul kui kavandatavaks kosmosetegevuseks kasutatav kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale;

3) kosmoseobjekti omanik on andnud kirjaliku nõusoleku kosmoseobjekti kasutamiseks kavandatavaks kosmosetegevuseks, juhul kui kosmoseobjekt ei kuulu taotlejale;

4) kosmoseobjekti omanik on käesoleva seaduse § 12 kohaselt usaldusväärne;

5) kosmosetegevus on selleks kavandatud kosmoseobjekti, kosmoseobjektist lähtuvat ohtu ja riski arvestades võimalik ja ohutu ning on arvestatud keskkonnale kaasnevaid mõjusid ja nende mõjude vähendamiseks on rakendatud piisavad abinõud;

6) kosmosetegevusloa andmine ei kujuta ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale ja riigikaitseobjektile ega Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;

7) kavandatava kosmosetegevusega ja kosmoseobjektiga seotud võrgu- ja infosüsteemi ning kosmosetegevuse juhtimiskeskuse turvalisus on tagatud vähemalt küberturvalisuse seaduses sätestatud ulatuses;

8) taotleja sise-eeskirjad vastavad käesoleva seaduse § 10 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele;

9) taotlejal on käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 4 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse riskihalduse protsessi kirjeldus;

10) taotlejal on käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 5 sätestatud nõuetele vastav ebasoodsate keskkonnamõjude vältimist käsitlev tegevuskava;

11) taotlejal on käesoleva seaduse § 50 lõigetes 1 ja 3 sätestatud tingimustele vastav vastutuskindlustusleping;

12) taotlejal on käesoleva seaduse § 44 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse lõpetamise kava;

13) käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 8 nimetatud kosmoseobjekti valmistamisega seotud isik on tuvastatud.

(2) Pädev asutus võib küsida käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 7 sätestatud kontrollesemi nõuete vastavuse kohta arvamust Riigi Infosüsteemi Ametilt.

(3) Taotlejale antakse kosmosetegevusluba käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud erandi alusel, kui kosmosetegevusloa andmine vastab käesoleva seaduse §-des 23 ja 24 sätestatud tingimustele ning käesoleva seaduse § 15 lõike 1 ning §-de 16 ja 17 kohaselt ettenähtud andmete, teabe ja dokumentide esitamata jätmine või esitamine väiksemas mahus on kooskõlas käesoleva seaduse § 24 alusel antud vabastustega.

2. jagu

Kosmosetegevusloa andmine

§ 20. Kosmosetegevusloa andmine

(1) Pädev asutus otsustab kosmosetegevusloa andmise või andmisest keeldumise 90 tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates. Kui taotlust ei vaadata läbi tähtaja jooksul, ei loeta kosmosetegevusluba tähtaja möödumisel taotlejale vaikimisi antuks.

(2) Kosmosetegevusloas esitatakse:

- 1) käitaja nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 2) käitaja aadress Eestis;
- 3) lubatav Eesti Vabariigi territooriumil või territooriumilt tehtav kosmosetegevus;
- 4) kosmosetegevusloa number;
- 5) käesoleva seaduse §-s 23 sätestatud erandi kohaldamise korral erandi alus;
- 6) käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud erandi kohaldamise korral kosmosetegevusloa kehtivusaeg.

(3) Kui kosmosetegevusluba taotleb riigiasutus, võib jätta loale märkimata või osaliselt märkimata käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 sätestatud teabe, kui teave on riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse kohaselt riigisaladus või salastatud välisteave.

§ 21. Kosmosetegevusloa kõrvaltingimused

Käesoleva seaduse §-des 5 ja 6 sätestatud põhimõtete tagamiseks võib kosmosetegevusloale lisada järgmisi kõrvaltingimusi:

- 1) kosmosetegevuses lubatud kosmoseobjekti tüüp;
- 2) kosmosetegevuses lubatud kosmoseobjekti parameetrid;
- 3) lisanõuded kosmosetegevusele või selle lõpetamisel rakendatavatele meetmetele;
- 4) lisanõuded käitaja kvalifikatsioonile.

§ 22. Kosmosetegevusloa andmisest keeldumine

Pädev asutus keeldub kosmosetegevusloa andmisest majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud juhtudel, samuti juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) kosmosetegevusloa taotleja, selle juhtorgani liige, selles osalust omav isik, taotleja liige või soodustatud isik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 2) esitatud teave ja dokumendid ei võimalda tuvastada kosmoseobjekti omanikku või õiguslikku alust, mille põhjal taotleja kosmoseobjekti kavandatavaks kosmosetegevuseks valdab ja kasutab või puudub käesoleva seaduse § 17 lõike 2 punktis 6 nimetatud kosmoseobjekti omaniku nõusolek;

- 3) kosmoseobjekti omanik, selle juhtorgani liige, selles osalust omav isik, liige või soodustatud isik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) on põhjendatud alus kahtlustada, et seoses kosmosetegevusega või kosmoseobjektiga võib toimuda, toimub või on toimunud käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete ja nõuete rikkumine;
- 5) käitaja sise-eeskirjad ei ole taotleja kosmosetegevuse laadi, ulatust ja keerukust arvestades piisavad, proportsionaalsed või üheselt mõistetavad või on vastuolus kehtiva õigusega;
- 6) käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktis 8 nimetatud kosmoseobjekti valmistamisega seotud isik ei ole tuvastatud.

3. jagu

Kosmosetegevusluba erandi alusel

§ 23. Erandi andmise alused

(1) Pädev asutus võib erandina vabastada kosmosetegevusloa taotleja tema kirjalikul taotlusel osa käesolevas seaduses sätestatud nõuete järgimisest eeldusel, et taotleja järgib kõiki käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtteid (edaspidi *erand*) ja on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) kosmosetegevust tehakse Maa orbiidil selliselt, et kosmoseobjekti kasutuselevõtu apogee on madalamal kui 350 kilomeetrit, teiste kosmoseobjektidega kokkupõrke tõenäosus on väiksem kui üks tuhandest ja kosmosetegevus lõpetatakse viie aasta jooksul alates kosmoseobjekti kasutuselevõtmise kuupäevast kosmoseobjekti atmosfääris põlemise tulemusena;
- 2) kosmosetegevust tehakse teadus- ja arendustegevuse eesmärgil Maa orbiidil selliselt, et kosmoseobjekti teiste kosmoseobjektidega kokkupõrke tõenäosus on väiksem kui üks tuhandest ja kosmosetegevus lõpetatakse viie aasta jooksul alates kosmoseobjekti kasutuselevõtmise kuupäevast;
- 3) kosmosetegevust tehakse teadus- ja arendustegevuse eesmärgil teisel taevakehal selliselt, et kosmoseobjekt võetakse kasutusele ja seda kasutatakse teise taevakeha pinnal.

(2) Käesolevas seaduses mõistetakse kosmoseobjekti kasutuselevõtmisena kosmoseobjekti kanderaketist või kosmoses muust kandevahendist eraldumist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud erandi alusel tegutsev käitaja on kohustatud lõpetama nimetatud alusel lubatud kosmosetegevuse käesoleva seaduse nõuete kohaselt ühe aasta jooksul, kui kosmoseobjekti kasutuselevõtmist ei toimu kolme aasta jooksul arvates kosmoseobjekti lennutamisest Maa orbiidile või sellest kaugemale.

§ 24. Vabastused erandi kohaldamise korral

(1) Pädev asutus võib erandi kohaldamise korral vabastada kosmosetegevusloa taotleja:

- 1) käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktis 3 sätestatud dokumendi esitamise kohustusest;
- 2) käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud vastutuskindlustuslepingu sõlmimise kohustuse täitmisest või kehtestada vastutuskindlustuslepingule eritingimusi eelkõige kindlustusjuhtumi või hüvitise summa kohta;
- 3) käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 või §-des 16 ja 17 sätestatud dokumentide ja andmete esitamise kohustusest või määrata nimetatud dokumentide ja andmete esitamise väiksemas mahus.

(2) Pädev asutus võib vabastada taotleja käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 või §-des 16 ja 17 sätestatud dokumentide, andmete ja teabe esitamisest või määrata nimetatud dokumentide, andmete ja teabe esitamise väiksemas mahus, kui:

- 1) dokumentide, andmete ja teabe esitamine on ebamõistlikult koormav, arvestades kosmosetegevuse laadi, ulatust, keerukust ja kaasnevaid riske;
- 2) dokumendid, andmed ja teave ei ole järelevalve seisukohast olulised ning taotleja on suuteline need esitama pädeva asutuse nõudmisel.

(3) Erandiga kosmosetegevusloa saanud käitajale ja selle alusel lubatud kosmosetegevusele kehtivad käesolevas seaduses sätestatud nõuded, millest pädev asutus ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud vabastust andnud.

§ 25. Erandi kohaldamise taotlemine

(1) Erandi kohaldamiseks esitab taotleja pädevale asutusele käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud kosmosetegevusloa taotluse, millele lisatakse:

- 1) teadus- ja arendustegevuse eesmärkidele vastava kavandatava kosmosetegevuse kirjeldus;
- 2) kosmoseobjekti ohutust tõendavad dokumendid ja kosmoseobjektiga seotud muu dokumentatsioon, mis võimaldab hinnata kosmoseobjekti vastavust käesoleva seaduse nõuetele;
- 3) selgitus selle kohta, millisel käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 sätestatud alusel kosmosetegevusluba taotletakse;
- 4) pädeva organisatsiooni väljastatud dokument, mis sisaldab lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmetele ka andmeid käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud kosmoseobjekti kasutuselevõtu asukoha ja teiste kosmoseobjektidega kokkupõrke tõenäosuse tõendamiseks, kui kosmosetegevusluba taotletakse käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud alusel;
- 5) käesoleva seaduse § 44 lõigetes 1–4 sätestatud nõuetele vastav kosmosetegevuse lõpetamise kava.

(2) Taotledes kosmosetegevusluba käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 1 nimetatud alusel, peab pädevale asutusele esitav kosmosetegevuse lõpetamise kava lisaks käesoleva seaduse § 44 lõigetes 2 ja 3 sätestatule selgitama, kuidas tagatakse kosmosetegevuse lõpetamine käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 1 nimetatud tähtaja jooksul ja kosmoseobjekti atmosfääris põlemine.

(3) Taotledes kosmosetegevusluba käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 2 nimetatud alusel, peab pädevale asutusele esitav kosmosetegevuse lõpetamise kava lisaks käesoleva seaduse § 44 lõigetes 2 ja 3 sätestatule selgitama, kuidas tagatakse kosmosetegevuse lõpetamine käesoleva seaduse § 23 lõike 1 punktis 2 nimetatud tähtaja jooksul.

(4) Kui käesolevas paragrahvis nimetatud teabe põhjal ei ole pädeva asutuse hinnangul võimalik veenduda, et taotluses märgitud kosmosetegevus vastab erandi tingimustele või et kosmosetegevusloa taotleja või kosmoseobjekti omanik vastab käesoleva seadusega kehtestatud nõuetele, või kui on vaja kontrollida muid taotlejaga, kavandatava kosmosetegevusega või kosmoseobjektiga seotud asjaolusid või isikuid, võib pädev asutus nõuda käesoleva seaduse § 15 lõikes 1 ning §-des 16 ja 17 nimetatud dokumente, andmeid ja teavet.

§ 26. Otsuse tegemine erandi kohaldamise kohta

(1) Erandi kohaldamiseks esitatud kosmosetegevusloa taotluse vaatab pädev asutus läbi kosmosetegevusloa andmiseks sätestatud korras, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(2) Pädev asutus lahendab erandiga kosmosetegevusloa andmise või andmisest keeldumise 30 tööpäeva jooksul taotluse esitamisest arvates. Kui taotlust ei vaadata läbi tähtaja jooksul, ei loeta kosmosetegevusluba tähtaja möödumisel taotlejale vaikinisi antuks.

(3) Erandi kohaldamise korral annab pädev asutus erandiga lubatud kosmosetegevuseks kosmosetegevusloa, milles määratakse kindlaks käesoleva seaduse § 20 lõikes 2 nimetatud andmed.

4. jagu

Kosmosetegevusloa kehtivuse lõppemine, kehtetuks tunnistamine ja kehtivuse peatamine ning kosmosetegevusloa muutmine

§ 27. Kosmosetegevusloa kehtetuks tunnistamise alused

(1) Pädev asutus võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustele tegevusloa kehtetuks tunnistada ka juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) käitaja ei vasta kosmosetegevusloa saamise tingimustele;
- 2) kosmosetegevus ei vasta enam kosmosetegevusloa aluseks olnud dokumentides kirjeldatule või tingimustele, mille alusel tehti otsus kosmosetegevusluba anda;
- 3) käitaja ei ole ettenähtud tähtaja jooksul kõrvaldanud asjaolusid, mille alusel kosmosetegevusloa kehtivus peatati;
- 4) käitaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks või ulatuses täitnud pädeva asutuse ettekirjutust;
- 5) kosmoseobjekti omanik ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 6) ilmneb asjaolu, et kosmosetegevusega võib kaasneda oht inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile või Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;
- 7) kosmosetegevust ei lõpetatud kosmosetegevusloa andmise aluseks olevas või käesoleva seaduse § 44 kohaselt pädeva asutusega kooskõlastatud kosmosetegevuse lõpetamise kavas kosmosetegevuse lõpetamiseks ettenähtud tähtajal;
- 8) kosmoseobjekti ei ole registreeritud käesoleva seaduse §-s 31 nimetatud registris 36 kuu jooksul alates kosmosetegevusloa andmisest.

(2) Pädev asutus tunnistab kosmosetegevusloa kehtetuks kosmosetegevusest loobumise korral tegevusloaga käitaja kirjalikul taotlusel tingimusel, et kosmosetegevus on lõpetatud kõikide kosmosetegevusloaga seotud kosmoseobjektide suhtes.

§ 28. Kosmosetegevusloa kehtivuse peatamise alused

(1) Pädev asutus võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustele kosmosetegevuse või kosmosetegevusloa kehtivuse kuni kuueks kalendrikuuks osaliselt või täielikult peatada ja määrata peatamise aluseks olnud asjaolude kõrvaldamiseks tähtaja, kui:

- 1) käitaja ei täida käesolevas seaduses sätestatud teavitamiskohustust;
- 2) ilmnevad asjaolud, et kosmosetegevus või kosmoseobjekt võib põhjustada olulise kahjuliku keskkonnamõju;

- 3) ilmneb asjaolu, et kosmosetegevusega seotud kosmoseobjekt on registreeritud teise riigi registris;
- 4) kosmosetegevuse lõpetamise kava ei vasta kosmoseobjektiga tehtava kosmosetegevuse laadile, ulatusele või keerukusele ning käitaja ei ole kosmosetegevuse lõpetamise kava muutnud käesoleva seaduse §-s 45 sätestatud korras;
- 5) käitaja ei ole esitanud pädevale asutusele käesoleva seaduse §-s 47 sätestatud nõuetele vastavat kosmosetegevuse lõpetamise aruannet.

(2) Kosmosetegevusloa kehtivuse peatamise ajal ei ole käitajal õigust taotleda uute kosmoseobjektide kandmist käesoleva seaduse §-s 31 nimetatud registrisse ega lennutada uusi objekte Maa orbiidile või sellest kaugemale. Kosmosetegevusloa peatamine ei vabasta käitajat käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete järgimisest ja käitajale ettenähtud kohustuste täitmisest.

§ 29. Kosmosetegevusloa muutmise alused

(1) Pädev asutus võib muuta kosmosetegevusluba majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 32 lõike 2 punktis 1 nimetatud alusel, kui kosmosetegevusloa alusel toimuv kosmosetegevus, kasutatav tehnoloogia või seadmed või muud kosmosetegevusloa aluseks olevad andmed muutuvad ebaoluliselt. Ebaoluliseks loetakse muutus, millega ei kaasne kosmosetegevuse laadi muutumist või selle ulatuse, keerukuse või kosmoseobjektist tuleneva ohu ja riski suurenemist.

(2) Käitaja esitatud kosmosetegevusloa muutmise taotluse lahendab pädev asutus kosmosetegevusloa andmiseks sätestatud korras. Kui kosmosetegevusloa muutmise taotlust ei vaadata läbi tähtaegselt, ei loeta kosmosetegevusluba vaikimisi muudetuks.

§ 30. Kosmosetegevusloa aluseks olevate andmete muutumine

(1) Käitaja teavitab pädevat asutust kolme tööpäeva jooksul teabe, dokumentide ja asjaolude muutumisest, mille alusel tehti otsus kosmosetegevusluba anda või kosmoseobjekt käesoleva seaduse §-s 31 nimetatud registrisse kanda.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud tegevust puudutava dokumendi, riskihalduse protsessi kirjelduse, tegevuskava või sise-eeskirjade olulise muutmise korral esitab käitaja pädevale asutusele vastava dokumendi muudatusi kajastava dokumendi või uue dokumendi, riskianalüüsi, tegevuskava või sise-eeskirjad, millele on lisatud oluliste muudatuste kokkuvõte, kümne tööpäeva jooksul arvates muudatuste jõustumisest. Kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused kooskõlastatakse pädeva asutusega käesoleva seaduse § 45 kohaselt.

5. jagu

Andmete ja dokumentide esitamine

§ 31. Andmete ja dokumentide esitamine pädevale asutusele

Kosmosetegevuslubade ja kosmoseobjektide andmed ja dokumendid kantakse seadme ohutuse seaduse §-s 12 nimetatud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve infosüsteemi (edaspidi *register*).

5. peatükk

Kosmosetegevuse alustamine ja kosmoseobjekti registreerimine

1. jagu

Kosmosetegevuse alustamise tingimused ja valmidus

§ 32. Kosmosetegevuse alustamise tingimused

(1) Kosmosetegevust võib alustada, kui on täidetud kõik järgmised tingimused (edaspidi *kosmoselennuvalmidus*):

- 1) käitajal on kehtiv kosmosetegevusluba;
- 2) kosmoseobjekt on registreeritud registris;
- 3) dokument kosmoseobjekti katsetamise kohta, millega on tõendatud kosmoseobjekti valmidus lennutamiseks Maa orbiidile või sellest kaugemale, on kooskõlastatud pädeva asutusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud tingimuste täitmise tõendamiseks esitab käitaja pädevale asutusele registri kaudu kvalifitseeritud tehnilise asutuse väljastatud dokumendi, kui nimetatud dokumenti ei ole esitatud kosmoseobjekti registreeringu taotlemisel käesoleva seaduse § 35 lõike 1 punkti 15 kohaselt. Kvalifitseeritud tehnilise asutuse väljastatud dokument peab sisaldama lisaks kosmoseobjekti katsetamise tulemuste aruandele ka majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmeid.

(3) Kui käitaja ei ole esitanud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud dokumenti või esitatud dokument ei sisalda majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmeid või kosmoseobjekti katsetamise tulemuste aruannet või esitatud dokument on eksitav, ebatäpne või selle alusel ei saa kõrvaldada pädeva asutuse mõistlikku kahtlust dokumendi õigsuses või piisavuses, võib pädev asutus kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise sobivuse tõendamiseks kaasata eksperte ja kvalifitseeritud tehnilisi asutusi ning tellida hindamisteenuse.

(4) Käitaja tasub käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teenuse ja selle osutamise tulemusena antud dokumendi väljastamise eest.

§ 33. Kosmoselennuvalmiduse kinnitamine

(1) Pädev asutus kinnitab kosmoselennuvalmidust oma kooskõlastusega. Kooskõlastuse taotlemise kohustus on käitajal.

(2) Selleks et saada kosmoselennuvalmiduse kinnitamiseks kooskõlastus, esitab käitaja registri kaudu taotluse pädevale asutusele, milles märgib:

- 1) kosmosetegevusloa numbri, mille alusel ta soovib kosmosetegevust alustada;
- 2) selle kosmoseobjekti registreerimisnumbri, millega ta soovib kosmosetegevust alustada.

(3) Käitaja lisab taotlusele käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktis 3 nimetatud dokumendi.

(4) Pädev asutus kinnitab kosmoselennuvalmidust kooskõlastuse andmisega või jätab selle põhjendatult andmata 60 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotluse ja dokumendi saamisest arvates. Pädev asutus võib tähtaega 30 tööpäeva võrra pikendada, kui see on vajalik juhtumi keerukuse tõttu. Kui kosmoselennuvalmiduse kohta ei

ole eelnimetatud tähtaja või pikendatud tähtaja jooksul kooskõlastust antud, ei loeta kosmoselennuvalmidust vaikumisi kooskõlastatuks.

2. jagu

Kosmoseobjekti registreerimine ja registrist kustutamine

§ 34. Registreerimiskohustus

Enne kosmosetegevuse alustamist registreerib käitaja kosmosetegevusega seotud kosmoseobjekti registris. Käitaja registreerib ka iga kosmoseobjekti, mis muutub eraldiseisvaks kosmoseobjektiks kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise ajal või pärast seda.

§ 35. Kosmoseobjekti registreerimine

(1) Kosmoseobjekti registreerimiseks esitatakse pädevale asutusele koos registreerimistaotlusega iga kosmoseobjekti kohta eraldi järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) käitaja nimi ja registrikood või ees- ja perekonnanimi ja isikukood ning käitaja elektronposti aadress ja telefoninumber;
- 2) kosmoseobjekti kirjeldus, tehnilised parameetrid ja valmistaja nimi;
- 3) kosmosemissiooni eesmärk ja kirjeldus;
- 4) kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise eeldatav kuupäev ja asukoht;
- 5) kosmoseobjekti eeldatav asukoht kosmoses või orbiidi põhiparameetrid, milleks on periood, apogee raadius, perigee raadius ja kaldenurk;
- 6) käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud dokumendid, andmed ja teave, juhul kui kosmoseobjekt ei kuulu käitajale;
- 7) kosmoseobjekti omaniku kirjalik nõusolek kosmoseobjekti registrisse kandmiseks;
- 8) teave selle kohta, millistele isikutele kosmoseobjekt varem on kuulunud või kelle kasutuses olnud, ning kosmoseobjekti ülevõtmise põhjendus;
- 9) kosmoseobjekti ohutust tõendavad dokumendid ja kosmoseobjektiga seotud muu dokumentatsioon, mis võimaldab hinnata kosmoseobjekti vastavust käesoleva seaduse nõuetele;
- 10) sagedusluba raadiosageduste kasutamiseks kosmosetegevuses, kui sagedusloa on väljastanud välisriik;
- 11) teave selle kohta, kas kosmoseobjekt või selle osa teise kosmoseobjekti koosseisus on olnud varem registreeritud teise riigi asjaomases registris, ning sellise asjaolu esinemise korral kosmoseobjekti tähis või registreerimisnumber teises registris ja registrist kustutamise põhjus;
- 12) teave selle kohta, kas kosmoseobjekti või selle osa teise kosmoseobjekti koosseisus on püütud registreerida teise riigi asjaomases registris, ning sellise asjaolu esinemise korral põhjus, miks registreeringut ei tehtud;
- 13) teave selle kohta, kas kosmoseobjekt või selle osa teise kosmoseobjekti koosseisus on varem käinud kosmoses või sellega on varem proovitud teha kosmosetegevust;
- 14) käesoleva seaduse § 44 lõigete 2–4 kohane kosmosetegevuse lõpetamise kava;
- 15) käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktis 3 nimetatud dokument.

(2) Kui käesoleva lõike 1 punktides 11–13 nimetatud asjaolusid ei esine, esitatakse pädevale asutusele kirjalik kinnitus nende puudumise kohta.

(3) Käesoleva seaduse § 32 lõike 1 punktis 3 nimetatud dokumendi võib käitaja esitada pärast kosmoseobjekti registreerimist.

(4) Riigiasutusele kuuluva kosmoseobjekti kohta võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–5 loetletud andmed esitada osaliselt, kui andmed on riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse kohaselt riigisaladus või salastatud välisteave.

(5) Kosmoseobjekti registreerimise taotlus ja sellega seotud dokumendid esitatakse pädevale asutusele registri kaudu. Pädev asutus väljastab registreerimistaotluse esitanud käitajale menetlusasja numbri.

(6) Registrisse kandmisel annab pädev asutus kosmoseobjektile unikaalse registreerimisnumbri.

(7) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud registreerimistaotluse esitamist tasutakse riigilõiv riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud nõuet ei kohaldata, kui kosmoseobjekti registreerimise taotluse esitaja on riigiasutus.

(9) Käitaja võib registreerimistaotluse tagasi võtta enne registrikande tegemist.

§ 36. Registrikande tegemine

Taotlus kosmoseobjekti registrikande tegemise või kustutamise kohta lahendatakse otsusega ja selle alusel tehakse kanne registrisse või kanne kustutatakse. Otsuseks loetakse kande sisu.

§ 37. Kosmoseobjekti registrisse kandmise tähtaeg

Pädev asutus kannab kosmoseobjekti andmed registrisse 60 tööpäeva jooksul nõuetekohase registreerimistaotluse või registreeringu muutmise taotluse ning kõigi vajalike andmete saamise päevast arvates, kui nimetatud dokumentide põhjal puudub keeldumise alus. Pädev asutus võib nimetatud tähtaega põhjendatud juhul pikendada 60 tööpäeva võrra.

§ 38. Kosmoseobjekti registreerimisest keeldumine

Pädev asutus keeldub kosmoseobjekti registreerimisest, kui:

- 1) kosmoseobjektil on kehtiv registreering teise riigi asjaomases registris;
- 2) taotleja või käitaja kohta ilmneb käesoleva seaduse § 12 lõikes 4 nimetatud usaldusväärsust välistav asjaolu;
- 3) kosmoseobjekti omaniku kohta ilmneb käesoleva seaduse § 12 lõike 4 punktides 1–4 nimetatud usaldusväärsust välistav asjaolu;
- 4) puudub käesoleva seaduse § 44 lõigete 2–4 kohane kosmosetegevuse lõpetamise kava või pädev asutus ei ole seda kooskõlastanud;
- 5) on põhjendatud alus kahtlustada, et kosmosetegevusega võib kaasneda oht inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile või Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;
- 6) muul seadusega sätestatud juhul.

§ 39. Andmete täpsustamise kohustus

(1) Käitaja esitab pädevale asutusele pärast kosmoseobjekti lennutamist Maa orbiidile või sellest kaugemale registri kaudu viivitamata järgmised andmed pärast nende kindlakstegemist:

- 1) kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise täpne kuupäev ja koht;
- 2) kosmoseobjekti täpne asukoht kosmoses või orbiidi täpsed põhiparameetrid, milleks on periood, apogee raadius, perigee raadius ja kaldenurk.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud andmete alusel teeb pädev asutus registreeringu muutmise otsuse ja kannab täpsustatud andmed registrisse.

(3) Kui käitaja ei ole esitanud kõiki käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt ettenähtud andmeid või esitatud andmed on puudulikud, eksitavad või nende alusel ei saa kõrvaldada pädeva asutuse mõistlikku kahtlust andmete õigsuses, võib pädev asutus oma ettekirjutusega kohustada käitajat esitama täielikke ja asjakohaseid andmeid, samuti dokumente, mis tõendavad andmete õigsust.

§ 40. Kosmoseobjekti registrist kustutamine

(1) Pädev asutus teeb kosmoseobjekti registreeringu kustutamise otsuse ja seda kajastava kande 60 tööpäeva jooksul taotluse saamise päevast arvates:

- 1) käitaja taotluse alusel, kui kosmosetegevus on lõpetatud käesoleva seaduse nõuete kohaselt;
- 2) kosmoseobjekti omaniku taotluse alusel, kui kosmosetegevus on lõpetatud käesoleva seaduse nõuete kohaselt ja käitaja ei ole esitanud taotlust kosmoseobjekt registrist kustutada;
- 3) käitaja või kosmoseobjekti omaniku taotluse alusel, kui kosmoseobjekti ei ole Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutatud kolme aasta jooksul alates registrisse kandmise kuupäevast ja käitaja ei ole taotlenud kosmosesse lennutamise kuupäeva edasilükkamist;
- 4) käitaja või kosmoseobjekti omaniku taotluse alusel, kui kosmoseobjekt on hävinud;
- 5) käitaja või kosmoseobjekti omaniku taotluse alusel, kui kosmoseobjekt on registreeritud teise riigi vastavasse registrisse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3–5 sätestatud juhtudel võib pädev asutus teha kosmoseobjekti registreeringu kustutamise otsuse ja kande registrisse ka omal algatusel.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud alusel teeb pädev asutus kosmoseobjekti registrist kustutamise otsuse, kui kosmoseobjekti hävimine on tõendatud ja pädevale asutusele on esitatud teave kosmoseobjekti hävimise aja, põhjuse, hävimise juhtumiga seotud isikute ja tagajärgede kohta.

6. peatükk

Kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti omandi üleandmine

§ 41. Kosmosetegevuse üleandmine

(1) Kosmosetegevuse võib teisele käitajale üle anda pädeva asutuse loal.

(2) Kirjaliku taotluse alusel võib kosmosetegevuse üle anda käitajale, kellel on kehtiv kosmosetegevusluba.

(3) Kosmosetegevuse võib üle anda välisriigi käitajale, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) uus käitaja on registreeritud välisriigi asjaomases registris ja tal on välisriigis kehtiv käitajana tegutsemise luba;
- 2) üleantava kosmosetegevusega seotud ja Eesti registrisse kantud kosmoseobjekti on võimalik ümber registreerida välisriigi asjaomasesse registrisse;
- 3) uue käitaja suhtes ei ole kohaldatud Vabariigi Valitsuse või rahvusvahelist sanktsiooni;
- 4) kosmosetegevuse üleandmisega ei kaasne ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile või Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule;
- 5) välisriigi ja Eesti Vabariigi vahel on sõlmitud ja jõustunud välisleping vastutuse ülemineku kohta kosmoseobjekti või sellega tehtava kosmosetegevuse põhjustatud kahju eest.

(4) Pädev asutus võib kosmosetegevuse üleandmise loa andmise korral kehtestada üleandjale ja vastuvõtjale kohustuslikke kõrvaltingimusi, lähtudes käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud asjaoludest.

§ 42. Kosmoseobjekti omandi üleandmine

(1) Kosmoseobjekti omandi võib teisele isikule üle anda kirjaliku kokkuleppe alusel pädeva asutuse eelneva loaga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud pädeva asutuse loata sõlmitud kosmoseobjekti omandi üleandmise kokkulepe on tühine.

(3) Kosmoseobjekti omandi võib üle anda võõrandaja ja omandaja kirjaliku taotluse alusel, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) omandaja puhul on täidetud kosmoseobjekti omaniku kohta andmete ja dokumentide esitamise kohustus käesoleva seaduse § 17 kohaselt ning omandaja puhul ei esine usaldusväärsust välistavaid asjaolusid käesoleva seaduse § 12 lõike 4 kohaselt;
- 2) kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmisega ei kaasne ohtu inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile ega Eesti, teise Euroopa Liidu liikmesriigi, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriigi julgeolekule.

(4) Pädev asutus võib kosmoseobjekti omandi üleandmise loa andmisel kehtestada omandajale kõrvaltingimusi, lähtudes käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud asjaoludest.

(5) Pärast pädevalt asutuselt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa saamist teatavad võõrandaja ja omandaja pädevale asutusele kosmoseobjekti omandi üleandmisest hiljemalt kümnendal päeval kosmoseobjekti omandi üleandmisest arvates, esitades selleks võõrandaja ja omandaja kirjaliku avalduse.

§ 43. Kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotluse menetlemine

(1) Kosmosetegevuse üleandmise loa saamiseks esitatakse pädevale asutusele kirjalik taotlus koos käesoleva seaduse § 41 lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuete täitmist tõendavate andmete ja dokumentidega ning kosmosetegevuse üleandmise põhjendus.

(2) Kosmoseobjekti omandi üleandmise loa saamiseks esitatakse pädevale asutusele kirjalik taotlus koos käesoleva seaduse § 42 lõikes 3 sätestatud nõuete täitmist tõendavate andmete ja dokumentidega ning kosmoseobjekti omandi üleandmise põhjendus.

(3) Pädev asutus annab kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmise loa või keeldub loa andmisest 90 tööpäeva jooksul loataotluse esitamisest arvates. Kui kosmosetegevuse või kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotlust ei vaadata läbi tähtaegselt, ei loeta luba vaikimisi antuks.

(4) Enne käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud taotluste esitamist tasutakse riigilõiv riigilõivuseaduses sätestatud määras.

(5) Kui kosmoseobjekti omandi üleandmisega kaasneb kosmosetegevuse üleandmine, võib lõigetes 1 ja 2 nimetatud taotlused esitada ühiselt.

7. peatükk

Kosmosetegevuse lõpetamine

§ 44. Kosmosetegevuse lõpetamise nõuded

(1) Kosmosetegevus lõpetatakse kosmosetegevusloa andmise aluseks oleva või pädeva asutusega kooskõlastatud kosmosetegevuse lõpetamise kava järgi, vältides kosmoseprügi tekkimist ja kosmosesse jäämist ning kõrvaldades võimaliku tekkinud kahju põhjuse.

(2) Kosmosetegevuse lõpetamise kava koostatakse iga kosmoseobjekti kohta.

(3) Kosmosetegevuse lõpetamise kavas kirjeldatakse kosmosetegevuse lõpetamise viisi, ajakava, lõpetamisega seotud tegevusi, sellega kaasnevaid võimalikke ohte ja keskkonnamõjusid ning meetmeid ja tegevusi käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete ja nõuete täitmiseks.

(4) Käitaja tagab, et kosmosetegevuse lõpetamise kava vastab igal ajal kosmoseobjektist lähtuva ohu ja riski suurusele ning kosmoseobjektiga tehtava kosmosetegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele.

(5) Pädeval asutusel on õigus ettekirjutusega nõuda kosmosetegevuse nõuetekohaseks lõpetamiseks meetmete rakendamist ning anda nende rakendamiseks kohustuslikke juhiseid.

(6) Käesoleva seaduse §-s 27 nimetatud kosmosetegevusloa kehtetuks tunnistamise aluste ja §-s 28 sätestatud kosmosetegevusloa kehtivuse peatamise aluste ilmnemine ei vabasta käitajat kohustusest lõpetada kosmosetegevus käesoleva seaduse nõuete kohaselt, järgides keskkonnasäästlikkuse põhimõtet.

§ 45. Kosmosetegevuse lõpetamise kava muutmine

(1) Kosmosetegevusloa andmise aluseks oleva kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused kooskõlastatakse pädeva asutusega.

(2) Kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatustele kooskõlastust taotledes esitab käitaja pädevale asutusele registri kaudu taotluse, milles:

1) märgib selle kosmoseobjekti andmed, mida kavandatakse kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused puudutavad;

2) märgib kosmosetegevuse lõpetamise kava muutmise ulatuse võrreldes väljaantud kosmosetegevusloa aluseks oleva või pädeva asutusega kooskõlastatud viimase kosmosetegevuse lõpetamise kavaga ja muudatuse põhjused;

3) selgitab, kuidas muudetud kosmosetegevuse lõpetamise kava rakendamise korral tagatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimine.

(3) Taotlusele lisab käitaja kosmosetegevuse lõpetamise kava projekti ja kokkuvõtte muudetavatest tingimustest, millele kooskõlastust taotleb.

(4) Pädev asutus kooskõlastab kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused või jätab need põhjendatult kooskõlastamata 60 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotluse ja dokumentide saamisest arvates. Pädev asutus võib tähtaega 30 tööpäeva võrra pikendada, kui see on vajalik juhtumi keerukuse tõttu. Kui kosmosetegevuse lõpetamise kava muutmine ei ole eelnimetatud tähtaja või pikendatud tähtaja jooksul kooskõlastatud, ei loeta seda vaikimisi kooskõlastatuks.

§ 46. Kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatuste kontroll

(1) Pädevale asutusele esitatud muudatuste kooskõlastamise käigus kontrollitakse:

1) kas muudetud kosmosetegevuse lõpetamise kava ja selles ettenähtud meetmed, toimingud ja tegevused vastavad käesoleva seaduse nõuetele;

2) kuidas muudetud kosmosetegevuse lõpetamise kava alusel kosmosetegevuse lõpetamise ajal ja pärast lõpetamist tagatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimine;

3) kas on kavandatud piisavad abinõud kosmosetegevuse lõpetamisega seotud ohtude ja riskide vältimiseks ning õnnetuse korral tagajärgede leevendamiseks;

4) kas on vaja muuta käitaja tegutsemise aluseks olevat kosmosetegevusluba, kui kosmosetegevuse lõpetamise kava muudatused osutavad kosmosetegevuse muudatustele.

(2) Kui kosmoseobjekti registreerimise taotluse menetlemise käigus või käitaja tegevuse üle riikliku järelevalve tegemise käigus selgub, et käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punkti 10 kohaselt esitatud kosmosetegevuse lõpetamise kava või hiljem pädeva asutuse kooskõlastatud kosmosetegevuse lõpetamise kava, mille alusel anti kosmosetegevusluba, on ebaõigesti hinnatud või kava aluseks olevad asjaolud on muutunud, on pädeval asutusel õigus nõuda käitajalt kosmosetegevuse lõpetamise kava vastavusse viimist käesoleva seaduse nõuetega. Seejuures on pädeval asutusel õigus peatada kosmosetegevusloa kehtivus käesoleva seaduse § 28 lõike 1 punktis 4 nimetatud alusel.

§ 47. Kosmosetegevuse lõpetamise aruanne

(1) Kosmosetegevuse kava järgi kosmosetegevuse lõpetamise kohta esitab käitaja pädevale asutusele kosmosetegevuse lõpetamise aruande (edaspidi *aruanne*).

(2) Aruanne esitatakse pädevale asutusele registri kaudu esimesel võimalusel pärast aruande valmimist, kuid hiljemalt 30 kalendripäeva pärast kosmosetegevuse lõpetamist.

(3) Aruandes selgitab ja kirjeldab käitaja:

1) kosmosetegevuse lõpetamise aega selleks tehtud viimase toimingu kuupäeva täpsusega;

2) kosmosetegevuse lõpetamisega kaasnevaid ja kosmosetegevuse lõpetamise järgseid võimalikke ohte, riske ja keskkonnamõju;

3) kosmosetegevuse lõpetamiseks rakendatud peamisi meetmeid ja tegevusi käesolevas seaduses sätestatud põhimõtete ja nõuete täitmiseks.

(4) Aruande juurde kuulub kvalifitseeritud tehnilise asutuse väljastatud dokument, millest nähtub, et kosmoseobjekti enam kosmoses ei ole või et tegu on passiivse kosmoseobjektiga, mille kokkupõrke tõenäosus teiste kosmoseobjektidega on väiksem kui üks tuhandest, ja mis sisaldab majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 15 lõikes 4 sätestatud andmeid.

§ 48. Esitatud aruande kontroll

(1) Pädev asutus kontrollib esitatud aruande vastavust käesolevas seaduses sätestatud nõuetele.

(2) Kui pädev asutus tuvastab aruandes puudusi, teavitab ta sellest käitajat 30 tööpäeva jooksul arvates aruande saamisest.

(3) Käitaja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul puudused kõrvaldama ning esitama pädevale asutusele parandatud aruande. Parandatud aruanne esitatakse ka juhul, kui käitaja on varem esitatud aruande andmetes tuvastanud vea.

(4) Kui käitaja ei ole esitanud pädevale asutusele käesoleva seaduse § 47 nõuetele vastavat aruannet või ei ole esitanud parandatud aruannet pädeva asutuse antud tähtaja jooksul, võib pädev asutus ettekirjutusega kohustada käitajat käesoleva seaduse nõuetele vastavat aruannet esitama.

8. peatükk Kahju hüvitamine riigile

§ 49. Riigi hüvitatava kahju tagasinõude õigus

(1) Kui riigil tekib käitaja kosmosetegevuse tõttu kahju hüvitamise kohustus rahvusvahelise õiguse järgi, on riigil käitaja vastu tagasinõudeõigus riigi poolt kolmandale isikule hüvitatava kogu kahju ulatuses sõltumata sellest, kas käitaja on kahju tekkimises süüdi või mitte (edaspidi *riigi tagasinõudeõigus*). Riigi tagasinõudeõigusele ei kohaldata võlaõigusseadust.

(2) Riigi tagasinõudeõiguse aegumistähtaeg on seitse aastat arvates päevast, kui riik kahju hüvitamise kohustuse ja kahju välja selgitas.

(3) Riigi tagasinõudeõiguse aegumistähtaeg algab riigi kahju hüvitamise kohustuse ja kahju väljaselgitamise aastale järgneva aasta 1. jaanuaril.

9. peatükk Kindlustus

§ 50. Vastutuskindlustus

(1) Kosmosetegevuse tagajärjel või kosmoseobjekti tekitatud kahju hüvitamise tagamiseks sõlmib kosmosetegevusloa taotleja enne kosmosetegevusloa taotlemist vastutuskindlustuslepingu vähemalt järgmistel tingimustel:

1) kindlustusandjaks on juriidiline isik, kellel on Eestis kindlustustegevuse valdkonnas tegutsemise õigus;

- 2) kindlustusjuhtumiks on kosmosetegevusest tingitud kolmanda isiku nõude tekkimine käitaja vastu;
- 3) kindlustusjuhtumiks on käesoleva seaduse § 49 alusel riigi tagasinõudeõiguse tekkimine käitaja vastu;
- 4) kindlustussumma alampiir ühe kindlustusjuhtumi kohta on vähemalt 60 000 000 eurot.

(2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata riigiasutuse suhtes.

(3) Käitajal peab olema käesoleva paragrahvi lõike 1 tingimustele vastav kehtiv kindlustuspoliis kogu kosmosetegevuse vältel.

10. peatükk

Asutustevaheline koostöö

§ 51. Pädeva asutuse ja Riigi Infosüsteemi Ameti koostöö

(1) Pädev asutus ja Riigi Infosüsteemi Amet teevad kosmosetegevuses kasutatavatele võrgu- ja infosüsteemidele sätestatud nõuete rikkumise ja kosmosetegevusega seotud küberintsidentide ennetamisel, uurimisel ja lahendamisel koostööd vastastikku ametiabi andes ning teavet vahetades.

(2) Riigi Infosüsteemi Amet nimetab kontaktisiku, kellel on pädeva asutuse ametniku ja töötajaga võrdsed õigused saada teavet kõigist kosmosetegevuses kasutatavatele võrgu- ja infosüsteemidele sätestatud nõuete rikkumise ja kosmosetegevusega seotud küberintsidentide teadetest ning teha vajaduse korral lisateabe nõudmise ettepanekuid.

§ 52. Pädeva asutuse, Riigi Infosüsteemi Ameti, Kaitsepolitsei ameti ja Välisluure ameti koostöö

(1) Pädev asutus, Riigi Infosüsteemi Amet, Kaitsepolitsei amet ja Välisluure amet teevad seoses kosmosetegevusega Eestit, teist Euroopa Liidu liikmesriiki, Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Kosmoseagentuuri liikmesriiki puudutavate julgeolekuohtude uurimisel koostööd vastastikku ametiabi andes ja teavet vahetades.

(2) Kaitsepolitsei amet ja Välisluure amet nimetavad kontaktisikud, kellel on pädeva asutuse ametniku ja töötajaga võrdsed õigused saada teavet kõigist käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud julgeolekuohtudest või ohuga seotud kahtlustest ning teha vajaduse korral lisateabe nõudmise ettepanekuid. Riigi Infosüsteemi Ameti kontaktisik käesoleva lõike tähenduses on käesoleva seaduse § 51 lõikes 2 nimetatud kontaktisik.

(3) Riigi Infosüsteemi Ameti, Kaitsepolitsei ameti ja Välisluure ameti kontaktisikud kaasatakse vajaduse korral käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punktides 1–2, 4, 9 ning § 35 lõikes 1 punktides 6, 8, 11–13 sätestatud dokumentide kontrollimisse ning samuti käesoleva seaduse § 41 lõikes 3 punktides 3–4 ning § 42 lõikes 3 sätestatud nõutele vastavuse kontrollimisse.

11. peatükk Järelevalve

§ 53. Riiklik ja haldusjärelevalve

(1) Käesolevas seaduses sätestatud kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti nõuetele vastavuse ja ohutuse ning käitaja tegevust reguleerivate õigusaktide täitmise üle teeb riiklikku ja haldusjärelevalvet Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning teised seaduse kohaselt riiklikku järelevalvet tegevad asutused.

(2) Riiklik ja haldusjärelevalve õhuruumi kasutamise üle kosmosetegevuse käigus on Transpordimeti pädevuses lennundusseadusega sätestatud ulatuses.

(3) Kosmosetegevuses kasutatavatele võrgu- ja infosüsteemidele sätestatud nõuete ning kosmosetegevusega seotud küberturvalisuse ning kosmosetegevusega seotud küberintsidentide ennetamise ja lahendamise nõuete täitmise üle teeb riiklikku ja haldusjärelevalvet Riigi Infosüsteemi Amet.

(4) Järelevalveasutustel on õigus vahetada teavet ja teha koostööd teiste riikide järelevalveasutustega, lähtudes käesolevas seaduses sätestatud ülesannetest.

§ 54. Õigus saada teavet

(1) Pädeval asutusel ja teistel käesoleva seaduse § 53 alusel riiklikku järelevalvet tegevatel asutustel on järelevalve eesmärgil õigus saada dokumente, aruandeid, tasuta teavet ning suulisi või kirjalikke selgitusi järelevalve tegemiseks oluliste asjaolude kohta järgmistelt isikutelt:

- 1) käitaja, käitaja juhtorgani liige ja töötaja;
- 2) kosmoseobjekti omanik, kosmoseobjekti omaniku juhtorgani liige, töötaja ja ametnik;
- 3) käitajaga või kosmoseobjekti omanikuga samasse kontserni kuuluva äriühingu juhtorgani liige ja töötaja;
- 4) käitaja või kosmoseobjekti omaniku aktsionär, osanik, liige või soodustatud isik;
- 5) kosmoseobjekti valmistamisega seotud isikud käesoleva seaduse § 15 lõike 1 punkti 8 kohaselt;
- 6) kolmas isik üksnes põhjendatud vajaduse korral;
- 7) käitaja likvideerija või pankrotihaldur.

(2) Vajaduse korral võib pädev asutus teha ettekirjutuse, milles ta määrab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmiseks tähtaja.

(3) Kui see ei kahjusta järelevalve tegemist, selgitab pädev asutus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutele teabe nõudmise eesmäärke.

§ 55. Riikliku järelevalve erimeetmed ja erisused

(1) Pädev asutus võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduse §-de 30, 31, 32, 49, 50, 51, 52 ja 53 kohaselt korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(2) Pädeval asutusel on õigus:

- 1) keelata või peatada kosmosetegevus, või kosmoseobjekti või muu kosmosetegevusega seotud seadme või infotehnoloogilise lahenduse käitamine, kui see on vastuolus käesoleva seaduse nõuetega või 2. peatükis sätestatud põhimõtetega;
- 2) kõrvaldada kosmosetegevusega seotud ülesannete täitmiselt isik, kui kontrolli tagajärjel ilmneb, et ta ei vasta kvalifikatsiooni või usaldusvääruse nõudele või kui isiku tegevuse või tegevusetuse tõttu ei ole tagatud käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud põhimõtete järgimine.

§ 56. Sunniraha ülemmäär

Käesoleva seaduse alusel tehtud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib pädev asutus rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär füüsilisele isikule on 6400 eurot ja juriidilisele isikule 450 000 eurot.

12. peatükk Vastutus

§ 57. Kosmosetegevusloa tingimuste või kosmosetegevusloast tulenevate kohustuste täitmata jätmine

- (1) Käitajale antud kosmosetegevusloa tingimuste või käesoleva seaduse §-des 7, 9, 10, 35, 45, 46 ja 48 sätestatud, kosmosetegevusloast tulenevate kohustuste täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 2500 trahviühikut või arestiga.
- (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 640 000 eurot.

§ 58. Kosmosetegevusele esitatavate nõuete rikkumine

- (1) Kosmosetegevusele käesoleva seaduse §-des 5, 6, 8 ja 50 esitatavate nõuete rikkumise eest, kui sellega kaasneb oht inimesele, varale, keskkonnale, avalikule korrale, riigikaitseobjektile või riigi julgeolekule, – karistatakse rahatrahviga kuni 2500 trahviühikut.
- (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 640 000 eurot.

§ 59. Teavitamiskohustuse täitmata jätmine

- (1) Käesoleva seaduse §-des 11, 30 ja 39 sätestatud pädeva asutuse teavitamise kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 trahviühikut või arestiga.
- (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 540 000 eurot.

§ 60. Kosmosetegevuse ja kosmoseobjekti omandi üleandmise nõuete rikkumine

- (1) Käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud kosmosetegevuse üleandmise või §-s 42 sätestatud kosmoseobjekti omandi üleandmise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 540 000 eurot.

§ 61. Kosmosetegevuse alustamine ilma käesolevas seaduses sätestatud tingimusi täitmata

(1) Kosmoseobjekti Maa orbiidile või sellest kaugemale lennutamise eest ilma käesoleva seaduse §-s 32 sätestatud tingimusi täitmata – karistatakse rahatrahviga kuni 2500 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 640 000 eurot.

§ 62. Menetlus

Käesolevas peatükis sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

13. peatükk Rakendussätted

§ 63. Karistusseadustiku muutmine

Karusseadustiku § 372 lõike 2 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „lennunduse“ tekstiosaga „, kosmosetegevuse“.

§ 64. Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse muutmine

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse § 11 lõike 3 punktis 6 asendatakse tekstiosa „ning infotehnoloogiaalase nõustamisteenustega“ tekstiosaga „infotehnoloogiaalaste nõustamisteenustega ning kosmosetegevusega ja kosmoseobjektiga“.

§ 65. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse 8. peatüki 6. jagu täiendatakse 11. jaotisega järgmises sõnastuses:

„11. jaotis Kosmosetegevuse seaduse alusel tehtavad toimingud

§ 217³. Kosmosetegevusloa taotluse läbivaatamine

(1) Kosmosetegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.

(2) Kosmosetegevuse seaduse §-s 23 sätestatud erandiga kosmosetegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 500 eurot.

(3) Kosmosetegevusloa muutmise taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.

§ 217⁴. Kosmosetegevuse üleandmise loa taotluse läbivaatamine

Kosmosetegevuse üleandmise loa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.

§ 217⁵. Kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotluse läbivaatamine

Kosmoseobjekti omandi üleandmise loa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 750 eurot.

§ 217⁶. Kosmoseobjekti registreerimise taotluse läbivaatamine ja registrisse kande tegemine

Kosmoseobjekti registreerimise taotluse läbivaatamise ja kosmoseobjekti registrisse kandmise eest tasutakse riigilõivu 500 eurot.“.

§ 66. Seadme ohutuse seaduse muutmine

(1) Seadme ohutuse seaduse § 12 lõiget 4 täiendatakse punktiga 3² järgmises sõnastuses:

„3²) kosmosetegevuse andmestik;“.

(2) Seadme ohutuse seaduse §-i 12 täiendatakse lõikega 8¹ järgmises sõnastuses:

„(8¹) Andmekogus avalikustatakse kosmosetegevuse läbipaistvuse, vastutusahela tuvastatavuse ning kolmandate isikute õiguste kaitse eesmärgil kosmosetegevuse andmestikus füüsilisest isikust käitaja ja füüsilisest isikust omaniku ees- ja perekonnanimi ning isikukood või isikukoodi puudumise korral sünniaeg.“

(3) Seadme ohutuse seaduse §-i 12 täiendatakse lõikega 10¹ järgmises sõnastuses:

„(10¹) Andmekogusse kantud kosmosetegevuse andmeid säilitatakse 30 aastat andmekogusse kandmisest arvates.“

§ 67. Välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse muutmine

Välisinvesteeringu usaldusväärsuse hindamise seaduse § 4 lõiget 1 täiendatakse punktiga 12 järgmises sõnastuses:

„12) käitaja kosmosetegevuse seaduse tähenduses.“.

§ 68. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2028. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, „....“ 2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus „.....“.....2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)